

Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Yönelik Görüşleri

Ömer Faruk İSLİM, Ebru SOLMAZ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, omerfarukislim@ahievran.edu.tr
Gazi Üniversitesi, ebrusolmaz@gazi.edu.tr

Özet

Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumların başında gelen eğitim fakülteleri, mezunlarına alan ve meslek bilgisi olmak üzere iki tür yeterlilik kazandırmak amacındadır. Öğretmen adaylarının alanları ile ilgili teknik bilginin yanında öğretmenlik için gerekli olan bilgi ve beceriler ile mesleki tecrübeye sahip olmaları şüphesiz ki hayati öneme sahiptir. Alan dersleri konu alanına göre bölüm bazında değişiklik gösterirken, öğretmenlik formasyon dersleri olarak da anılan meslek bilgisi dersleri, alan farkı gözetmeksizin, şu dersleri kapsamaktadır; öğretmenlik mesleğine giriş, okul deneyimi I-II, gelişim ve öğrenme, öğretimde planlama ve değerlendirme, öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, sınıf yönetimi, özel öğretim yöntemleri I - II, rehberlik ve öğretmenlik uygulaması. Bu derslerin bir kısmı öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleği için gerekli olan kuramsal bilgileri kazandırırken, bir kısmı öğretmen adaylarının bu bilgilerin gerçek hayat ortamında nasıl kullanıldığını yaşayarak öğrenmeleri amacına hizmet etmektedir. Öğretmen adaylarının gerçek okul ortamında öğretmenlik mesleğinin gerekli yeterlilik ve becerilerini öğrendiği bu dersler, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleridir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönergesi’nde okul deneyimi; “öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağı veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan dersler” olarak tanımlanmıştır. Okul deneyimi dersleri kapsamında yapılan uygulamalar öğretmen adaylarının mesleki derslerde edindikleri teorik bilgileri sahada uygulayabilecekleri bir fırsat sağlamaktadır. Böylece adaylar kuramsal bilgi ve becerilerin pratik uygulamasını deneyimleyerek filli olarak meslek hayatlarına başlamadan önce gerçek bir okul ortamında gözlem ve uygulama yapmakta, mesleki açıdan donanımlı ve tecrübeli hale gelmektedir. Her alanda olduğu gibi Bilişim Teknolojileri alanında da önemi yadsınamayacak olan okul deneyimi dersinin, öğretmen adayları tarafından nasıl değerlendirildiği ve adayların ders hakkındaki düşünceleri; var olan uygulamaların değerlendirilmesi ve bundan sonra yapılacak olan düzenlemelerin organizasyonu için fikir verecektir. Bu sebeple İç Anadolu Bölgesi’nde yer alan bir devlet üniversitesinde gerçekleştirilen bu çalışmada Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında 2017-2018 akademik yılında stajlarını tamamlayan 11 bilişim teknolojileri öğretmen adayının görüşleri ortaya konulmuştur. Çalışma kapsamında öğretmen adaylarına okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin faydalı olup olmadığı, eğer faydalıysa ne gibi faydaları olduğu, öğretmen olduklarında nasıl davranmaları ve nasıl davranmamaları gerektiği konusunda katkısı olup olmadığı, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin yapısının uygunluğu, rehber öğretmenlerin ve okul idarecilerinin onlara karşı tutumlarının nasıl olduğu sorulmuştur. Çalışmanın ön bulguları öğretmen adaylarının tamamının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini faydalı bulduklarını göstermektedir. Öğretmen adayları bu derslerin özellikle öğrencilerle iletişim kurma, sınıf yönetimi, ders anlatma gibi öğretmenlerin sahip olması gereken temel becerilerin gerçek ortamda uygulanması ve geliştirilmesi için faydalı olduğunu, ayrıca bu derslerin heyecanlarını yenerek gerçekten öğretmenlik mesleğine uygun olup olmadıklarını anlamalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu mevcut uygulamanın uygun ve yeterli olduğunu düşünürken, bir kısmı da büyük değişikliklere gidilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Değişiklik yapılması gereken konuların başında öğretmen adaylarının her iki dönemde aynı okula gitmeleri; daha erken, örneğin ikinci sınıftan itibaren, her dönem benzer uygulamaların olması ya da son

sene daha ağırlıklı olarak okullara gidilmesi yer almaktadır. Ayrıca bu derslerin kendilerine öğretmen olduklarında nasıl davranmaları gerektiği konusunda büyük kazanımları olduğunu belirtirken, bir taraftan da öğrencilere nasıl davranmamaları gerektiği konusunda da tecrübe kazandıklarını ve öğretmen olduklarında dikkat etmeleri gereken durumları öğrendiklerini belirtmişlerdir. Özellikle, ilk ve ortaokul öğrencileri ile çok samimi olmamaları ve aralarına belirli seviyede bir mesafe koyarak ciddiyeti kaybetmemeleri gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının okul yönetimleri ile genelde bir problem yaşamadıkları tespit edilmekle birlikte, daha ciddiye alınmak istedikleri de ortaya çıkmıştır. Son olarak neredeyse tüm öğretmen adaylarının ortak sorun olarak belirttikleri durum okullardaki altyapı yetersizliği ve bilişim teknolojileri dersine gerekli önemin verilmemesidir. Ayrıca okullarda bilgisayar laboratuvarları bulunmaması, iki saat seçmeli olarak verilen derse karşı hem öğrencilerin hem de okul yönetiminin umursamaz tavırları bazı öğretmen adaylarının bu mesleği yapmak istememe nedenleri olarak belirtilmiştir.

Sonuç olarak elde edilen bulgular; okul deneyimi dersinin önemini vurgulamış, öğretmen adayları aktif meslek hayatlarına başlamadan önce dersin kazandırdığı deneyimin etkisini açıkça ortaya koymuştur. Ancak öğretmen adayları tarafından alana özgü ve uygulama bazından bir takım sorunlar ve sıkıntılar da ifade edilmiştir. Bu bağlamda Bilişim Teknolojileri dersine gereken önemin verilmemesi (ders sayısının az olması, dersin seçmeli olması gibi) öğretmen adaylarını da olumsuz etkilemektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının staj gördüğü okullarda bulunan yöneticilerin ve öğretmenlerin uygulamaya karşı tutumları da adayların meslekleri ve alanları ile ilgili düşüncelerini ve duygularını değiştirmektedir. Buna göre alanın ve Bilişim Teknolojileri dersinin itibarının artırılması, okullardaki deneyimli öğretmenlerin uygulamanın önemi konusunda bilinçlendirilmesi ve uygulamadaki sorumluluklarının artırılması önerilebilir. Ek olarak okul deneyimi dersi ile ilgili yapılacak düzenlemelerde ders saatlerinin artırılması ve 4.sınıftan önceki sınıf müfredatlarına da eklenmesi değerlendirilmesi gereken öneriler arasında sayılabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması, bilişim teknolojileri, öğretmen adayları